

יביע אומר

בראשית הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	19:21	19:19	19:19
יציאה:	20:13	20:11	20:10
ר"ת:	21:08	21:05	21:05

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 19:01

פרשת נשא

עלון מס':
368

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

כל אחד יכול...

בן תורה יקר! אם אתה אוהב כל הזמן לקבל - "תן לי, תן לי, תן לי", תדע לך, ה' יתברך ישאיר אותך באותה משבצת שאתה עומד היום. אבל אם תהפוך את עצמך ממקבל לנותן, תהיה מהנותנים ולא מהמקבלים, אין ספק שה' יתברך יפתח לך את אוצרו הטוב, יתן לך כוחות נפש שאתה תוכל לעלות ולהעלות.

כל אחד ישאל את עצמו: למה אני רוצה להיות תלמיד חכם? מה המטרה ברצון שלי להיות תלמיד חכם? האם הרצון האמתי שלי זה "כבוד עצמי", או שהרצון האמתי שלי, הפנימי בתוך הלב הוא "כבודו של ה' יתברך", כדי שבעזרת ה' אוכל לעבוד את הקדוש ברוך הוא, ולהפיץ את אורו בעולם.

אני רגיל לומר לאברכים אצלנו ככולל, כי דבר זה חייב להיות טבוע אצלנו בפנים, עמוק בתוך הלב, שכל הסיבה שאנחנו רוצים להיות תלמידי חכמים, זהו רק על מנת שנוכל להגדיל את שמו של ה' יתברך בעולם. וכאן אני אומר מנסיון: אם יש לך לב נקי, לב נקי לרצונות אמתיים, לרצונות טובים... תצליח.

ואני אומר לכם את האמת, בני תורה יקרים, אני ראיתי אנשים עם בעיות בלימוד התורה, בעיות של הבנה, בעיות של זיכרון, שבסוף הכל התהפך להם לטובה, הם שקדו ועמלו בעסק התורה, התחזקו בתפלה וברצון להפיץ את אור התורה בעולם, וברוך ה', הקדוש ברוך הוא פתח להם מידו המלאה. הם ידעו שתהיה להם מלחמה, הם ידעו שיהיה להם קשה, שלא ילך להם... אבל הם היו מוכנים להשקיע את כל כוחותיהם בקרב הזה... והם ניצחו. כל אחד מהם ניצח. לא בגלל שהוא יכול, רק בגלל שה' יתברך ראה את הדרך שהוא רוצה ללכת בה, ואמר: "בני אהובי, אני אוליך אותך בדרך שרצית ללכת, כי יש לך רצון אמיתי, יש לך רצון טוב".

כל אחד ואחד יקח את עצמו לידיים, תתחזקו, תעודדו את עצמכם. תהיו אלו שמרימים את ישראל, וולגדו את עצמכם לראות את הכח שיש בכם, ובדאי תזכו לעלות בתורה ובמצוות.

והיום, "חג מתן תורה", וזו ההזדמנות שלנו לעשות את החשבון שלנו עם בורא עולם, לראות את הטוב הגדול שזכינו לקבל תורה, ולהכיר את היכולות האדירות שלנו. תלמדו את עצמך - כמה אתה חזק. כי רק ככה אתה נוכח להצליח.

נתחזק כולנו יחד להוסיף עוד ועוד בעסק התורה, נכיר את הכח והעוצמה שבתוכנו, ובעזרת ה', נזכה כולנו להרים את עצמנו למעלה, להקרין ולהשפיע מאור התורה שבתוכנו גם כלפי הסביבה המקיפה אותנו, לעלות ולהעלות יחד בתורה ויראת שמים, להורות הוראה כחכמה בישראל, להפיץ אור מלכותו יתברך בעולם, לגאון ולתפארת.

חג שמח!

אליכם בני התורה היקרים!
חג "מתן תורה" הוא יום גדול מאוד, יום בו ניתנת לכל אחד מאתנו ההזדמנות להרים ולהגביה את עצמו בלימוד התורה, לשאוף יותר, להשקיע, להתמיד, להיות אדם גדול... כמו כל אדם, גם אני בעצמי חוויתי מצבים בהם הייתי בתחתית, וחוויתי גם כן מצבים בהם התרוממתי למעלה, כי לכל אחד יש סיכוי... שדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול (תוס' כתובות סג ד"ה אדעתא).

אבל דבר אחד חשוב שתדעו, "אם אין אני לי, מי לי?" (אבות, פרק א משנה יד), אם אתם לא תדאגו לעצמכם אף אחד לא ידאג לכם. האחד, היחיד ומיוחד, שיכול לעזור לך בחיים - זה אתה! אתה רוצה הצלחה בחיים שלך? - תרים את החיים שלך. זה לא משנה אם אתה כעת עדין בחור ישיבי צעיר או אפילו אברך כולל וותיק, התרום עוד קצת מהמקום שבו אתה נמצא, תשקוד, תעמול, תתמיד, תחזור ותשנן, עד שתצמח לגאון ולתפארת. כי כך היא דרכה של תורה, "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד" (איוב ח, ז), ובידיו של כל אדם להמית עצמו באהלה של תורה ולהיות תלמיד חכם, כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו (מכות י:).

אני, לפני עשרים ושש שנה, הייתי אברך כולל צעיר, מאוד מתמיי. החלום שלי היה להיות תלמיד חכם גדול. מה זה תלמיד חכם גדול? זה אחד שבקי בכל ארבעת חלקי השלחן ערוך, כותב ספרים בעיון, פוסק, דיין, מורה הוראות בישראל. מהבוקר עד הלילה הייתי רוצה רק ללמוד תורה. לא הייתי מדבר עם אנשים. הייתי קם בבוקר, רץ להתפלל, קונה לי ליד הבית חתיכת עוגה, מגיע לבית המדרש, לוקח ספל של קפה, ספל של מים, יושב מהבוקר עד הלילה ולומד תורה. לא מדבר עם אף אחד, לא מעניין אותי אף אחד, רק רוצה ללמוד תורה, רוצה להיות תלמיד חכם, להפיץ את אור תורתו של ה' יתברך בעולם.

וברוך ה', זכיתי להקים בעירנו בני ברק ת"ו את בית המדרש המרכזי "יביע אומר", על שמו של מרן רבנו הגדול רבי עובדיה יוסף זלה"ה, שלאורו אנו הולכים בכל דרכינו, בהעמדת עשרות תלמידי חכמים מורי הוראות בישראל, יחד עם אמונה, ענוה, שמחה ואהבת ה'. וכל כך זכיתי מכח הרצון שבתוכי, שרציתי להגדיל תורה ולהאדירה, רציתי להפיץ את שמו של ה' יתברך בעולם, ואין דבר העומד בפני הרצון (ע' בזוהר ח"ב, דף קסב ע"ב), איפה שתמצא להגיע בחיים שלך - לשם הקדוש ברוך הוא יוביל אותך.

אבל, העיקר הגדול בזה הוא: שנהפוך את עצמנו ממקבלים לנותנים...

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

המסעדה

יש לכם שמחה במשפחה?
בית, חתונה, בר מצוה.

יזעה הסטלה לקיים סעודת עניים באתר הרם לאנשים שחיי להם בתחומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה" לחי שותפים להאכל ולעלה במאה ועשרים איש להשתתפות

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת \ לברכה \ רפואה \ הצלחה בטל: 03-8000770

פרטי ח-ן לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ציון דרך משמעותי בו נקשרה נפשו של מרן לנשמת מרן השלחן ערוך, היה שנה לאחר עלות מרן לתפקידו הרם לכהן פאר כרב ראשי וראשון לציון. באותו זמן, פרצה במלוא עצמתה מלחמת יום כיפור, שהותירה למגינת הלב עגונות רבות. שאלות סבוכות מני ספור הוטלו לפתחו של מרן, אשר התמסר למשימה בתחושת שליחות קודש.

עדויותיהם הקשות של הטייסים שהעידו בפניו על חבריהם שנאלצו לנטוש את מטוסם או הופלו ונהרגו, זעזעו את נפשו הטהורה והרגישה. "גיבורים, גיבורים" היה הרב לוחש לעצמו תוך כדי שמיעת הדברים, כמו גם במהלך קריאת תיקים של קרבות שהותירו נעדרים.

צערו של מרן עת התגלגלו לאוזניו סיפורי השכול והכאב לא עזבוהו, וכפי שהוא עצמו תיאר את אותם ימים בראיון עיתונאי: "היינו צריכים לגבות עדויות מפי חיילים שנכחו בשעות הלחימה, ודמעות ניגרו מעינינו כמיים. בלילות כשעלינו על יצוענו, לא ידענו שינה. במשך לילות שלמים חלמנו חלומות ביעותים".

את הלילות השקטים, לילות הדממה, מקדיש היה לכתובת תשובות הלכתיות לביורר היתריהן של העגונות, כשהוא מתבל את כתיבתו בדמעות שליש על צערם של ישראל. עובר היה בעיניו הלחות על פני המוני פסקים העוסקות בסיפורים דומים, ומנסה בכל כוחו למצוא פתרונות הלכתיים בכוחא דהתירא. כך, תוך כדי השיג והשיח ההלכתי, נקוות היו דמעות בעיניו. הדמעות לא עצרו בעדו גם כאשר עבר על תמונות החללים ובדק ממצאים שנתורו בשטח.

כעבור שנה, בבוקרו של יום אביבי בתקופת חג הפסח תשל"ה, קם משנתו, והנה עיניו כואבות וראייתו מעומעמת מאוד. ברגעים הראשונים חשב כי גוף זר חדר לתוך עיניו. הוא העיר את בנו, ובקשו להציץ ולבדוק בעיניו אם חדר משהו לעין, אך העינים נראות היו כרגיל.

אחר ביורר רפואי, התגלתה לחרדתו מחלה קשה בעיניו. הרופאים שנדרשו לבעיה, פכרו ידיהם במבוכה מבלי יכולת להושיע. הסיכוי היחיד להצלת עיניו היה ניתוח מסוכן שיש בו סיכון לעיוורון תמידי.

נקל לתאר את הכאב שחש מרן באותו זמן. עולמו חשך בעדו. המכאוב הפיזי שבעיניו, לא הציק לו כמו הצער על כך שנבצר ממנו להזין עיניו בספרי הקודש, כלי חמדתו, כאשר היתה באמנה אתו. עיניו שהיו תמיד כיונים על אפיקי הפוסקים, לפתע זיהו בקושי את האותיות המחכימות. גם מה שראה, היה רואה בכפילות. המשך אי"ה בשבוע הבא

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: איך עושים עירובי תבשלין?

תשובה: שבת שחלה לאחר יו"ט אסור לבשל מיו"ט לשבת אלא א"כ עושה עירובי תבשלין, דהיינו שבערב יו"ט יניח תבשיל ופת ויברך ויאמר נוסח עירובי תבשלין הנמצא בסיפורים, ובכך שיבשל ביו"ט לצורך שבת נחשב הדבר כממשיך את הבישול של ערב יו"ט והדבר מותר.

[גמ' ביצה טו ע"ב שו"ע ס"י תקכז חזו"ע יו"ט עמ' רעד]

שאלה: מי שנמצא בבית מלון בחג השבועות השנה האם צריך לעשות עירובי תבשלין?

תשובה: אין צריך לעשות עירובי תבשלין כיון שאינו מבשל אלא רק מדליק נרות, ויש מחמירים לעשות עירובי תבשלין אף באופן כזה ומכל מקום לא יברך על כך. [שו"ע ס"י תקכז סעיף יט וחזון עובדיה עמ' רעה]

שאלה: הדלקתי נרות שבת עשרים דקות קודם השקיעה ולאחר חמש דקות הנרות נכבו, האם צריך לחזור ולהדליק שוב?

תשובה: צריך לחזור ולהדליק שוב את הנרות, אבל לא תחזור ותברך, ואם קבלה שבת יכולים שאר בני הבית להדליק.

[כ"כ בשמירת שבת כהלכתה ח"ב פרק מג ובילק"י הנדמ"ח ס"י רסג סעיף יד ודלא כמו שכתב ידיד נפשי הגאון הגדון ר' דוד יוסף שליט"א בספרו הלכה ברורה [שם סעיף מא] לחזור ולהדליק בברכה והוא ע"פ המבואר בס' הישר ס"י מח אות ו שעיקר המצוה בהדלקה ואכמ"ל].

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

מותחן הספר "המלך דוד"

נתן ציציתא

ועל השכר שמגיע לאדם העומד בניסיון ובפרט בעניני קדושה, מובא המעשה הבא בספר 'סדר הדורות' (לרב הלפרין ערך נתן צוציתא), על בעל תשובה שנקרא בשם 'נתן' שחי בתקופת רבי עקיבא, אך חכמינו מכנים אותו בשם 'נתן צוציתא' על שם אבוקת האור שהיתה מאירה מעל ראשו, וכך היה המעשה, נתן היה עשיר גדול שרצה לשאת לאשה את חנה, אך חנה היתה אשת איש, מגודל אהבתו לחנה חלה האיש ונטה למוות, הגמרא (סנהדרין עה ע"א) מספרת, שנתן פנה לחכמים בניסיון לחפש פתרון הלכתי שיוכל להשקית את יצרו, אך חכמים אמרו לו שאין כל פתרון הלכתי גם אם יהיה זה במחיר שיהיה חולה עד מוות.

לימים נקרתה הזדמנות בפני נתן והעמידה אותו בניסיון גדול, היה זה לאחר שבעלה של חנה הסתבר עם השלטונות, ואסרוהו בבית הסוהר עד שישלם סכום כסף גדול, מידי יום היתה חנה מביאה לו אוכל לבית הכלא, וכך עברה תקופה, באחד הימים ביקש בעלה של חנה ממנה, שתיגש לביתו של נתן העשיר ותבקש ממנו הלוואה עבור פדיונו, כששמעה זאת חנה הזדעזעה, שכן הכל יודעים שנתן חולה מפני שחפץ להינשא לה, וכעת בעלה

שולח אותה אל נתן?! למרות סירובה הנחרץ של חנה המשיך בעלה להפציר בה לגשת לביתו של נתן, ובצערו אף הטיח בה אשמה, שהיא לא פונה לנתן משום שחפצה שהוא נימק בכלא למוות, ולאחר מכן תינשא לנתן, לא נותרה לה ברירה והיא פנתה לביתו של נתן כדי לבקש שבטוב ליבו יתן להם הלוואה, את הסכום הדרוש לפדיון בעלה.

כששמע נתן מפי עבדו שחנה מבקשת להיפגש עמו, שמח שמחה גדולה, ולגודל שמחתו שחרר את העבד לחרות על שבישרו בשורה טובה, לאחר מכן ביקש שיכניסו אליו את חנה ושאל למבוקשה, חנה סיפרה את מצבו של בעלה, ועל כך שהם מבקשים ממנו שילווח להם את סכום הכסף הנדרש לפדיונו, כהרף עין אישר נתן את בקשתה וציווה על עבדיו להביא לה את הסכום הנדרש, לאחר מכן ביקש נתן להינשא לה.

חנה שידעה שהיא תעמוד בניסיון, החלה להתחנן בפניו שלא יאבד את חלקו ואת חלקה לחיי העולם הבא בשביל הנאה חולפת, דבריה הטהורים חדרו לליבו והבלתי ייאמן קרה, נתן עמד בניסיון כשהוא נופל על הרצפה ובוכה לבורא עולם שיעזור לו להינצל מעוון אשת איש, ולבסוף שלח את חנה לביתה, חנה הזדרזה לשחרר את בעלה ולספר לו על נס ההצלה הכפול, שהיא גם קיבלה הלוואה וגם נשארה טהורה לבעלה, אך למרות הכל בעלה חשד בה שהסיפור שסיפרה לו אינו אמת, והוא חיפש דרך לברר זאת.

עמוד של אש על ראשו

לימים הביט רבי עקיבא מחלון בית המדרש, ולפתע ראה אדם רוכב על סוס ועמוד של אש על ראשו, שאל רבי עקיבא את תלמידיו אם הם רואים דבר משונה? אך התלמידים השיבו שאינם רואים דבר, קרא רבי עקיבא לאיש הרוכב על הסוס ושאל אותו לשמו? השיב האיש ששמו 'נתן', רבי עקיבא הוסיף לשאול את נתן איזה מעשה טוב עשה שזכה שעל ראשו יש אור עצום? נתן סיפר לרבי עקיבא על הניסיון הקשה שעמד בו. כששמע רבי עקיבא את המעשה, התפעל מאוד מעוצמת גבורתו של נתן, והזמינו ללמוד עמו תורה, בכדי שלאור שמאיר על ראשו תהיה משמעות רוחנית גבוהה יותר, וכך לימד רבי עקיבא את נתן העשיר תורה עד שהפך להיות תלמיד חכם מופלג. וכשנודע לבעלה של חנה, שנתן לומד תורה אצל רבי עקיבא, הלך לברר עם רבי עקיבא את המעשה, והוברר לו שדברי אשתו היו אמת. משום כך כינו חכמים את נתן בשם 'נתן צוציתא', על שם ניצוצות של אש שהיו מאירים על ראשו, לימים נקראו על שמו בעלי תשובה בתקופות שונות, שהיה זיו פניהם מאיר ועמוד של אור על ראשם, לאחר שעמדו בניסיונות של קדושה, וביניהם 'מר עוקבא' שחי בימי האמורא שמואל (סנהדרין לא ע"ב, וברש"י ד"ה לדזיו ליה), ו'עוקב בר נחמיה' שהיה ראש הגולה בימי רב יוסף (שבת נו ע"ב, ועיין עוד מעניינים אלו על ניסיונות שהתנסו התנאים, ב'מנורת המאור' פרק ג).

קו לימוד לגברים

בספרו של

הרב יגאל כהן שליט"א

שיעור קצר של כ-2 דקות
מידי יום

בטל: 077-4017828

שלוחה 52

ניתן להשיג את כל ספרי הרב אליהו עמר באתר

"אופקים בוקס"

התורה הינה משיבת נפש. ורק היא. הקב"ה נותן לנו מידי רגע ברגע ובמיוחד עכשיו בחג הקדוש הזה, את המתנה הגדולה ביותר שניתן להעניק לאדם עלי האדמות. ספר החוקים שרק מי שהולך לפי הוראותיו הוא המאושר באדם.

איך אפשר להיות שמח בלי דחיית סיפוקים? בלי הסתפקות במועט? בלי הערכה והכרה שכול חיינו מנוהלים בצורה הטובה ביותר.. בקיצור, איך אפשר לחיות בלי אמונה?

הדרך האמיתית בשבילי האמונה הינה היחידה בעולם שיכולה להעניק לכל אדם באשר הוא את השלווה האמיתית, את מנוחת הנפש שכל אדם מייחל לה והיה נותן את כל הונו בעבודה.

רק דרך האמונה הפשוטה שיש מישוהו ענק שמנהל את העולם כולו ועושה הכול לטובתנו, מגיעים לידיעה שמרגיעה את הנפש ומיישבת את השכל.

רבים מבעלי התשובה מספרים כי תחושת הריקנות בעולם החילוני הולידה אצלם צורך למשמעות ודחפה אותם לחשוב קצת יותר לעומק. בעקבות כך הגיעו ליהדות ולתורה הקדושה שהינה מלאה ושופעת טוב וסיפוק רוחני וגשמי שאין כדוגמתו.

לעיתים גם אדם הנמצא תחת צל כנפיו של הקב"ה, בתוך עולם התורה והמצוות, מרגיש ריקנות.

אפילו לליבה של אמו, במהלך שגרת היומיום, בזמן היותה עוסקת במלאכת הקודש האמתית - טיפול בילדיה מסביב לשעון ודאגה לסדרי בית המקדש הפרטי שלה, עלולה להתגנב תחושת פספוס והחמצה, שאולי יכלה לממש את עצמה בקריירה מסוג אחר.

כמו כן, ישנן נשים שמחמת הקושי וההתמודדות הבלתי פוסקת המתלווה לתפקידן הטבעי, מנסות למצוא את עצמן ככל האפשר מחוץ לבית.

ישנן המעדיפות לקבל את תשומת לב והכבוד מאנשים בחוץ יותר מאשר בתוך כתלי הבית, שהרי בבית פנימה אף אחד לא טורח לטפוח על השכם בכל פעולה קטנה.

כתוצאה מכך בזמנים שהן נוכחות בבית הן מרגישות תחושת החמצה בתואנה שבחוץ הן היו מועילות הרבה יותר.

לא מעט אנשים חשים "שווים משהו" רק בזמן שהם עוסקים בנתינה ועזרה לאחרים.

תחושת הערך העצמי שלהם תלויה במשוב שהם מקבלים מהסביבה. ברגע שאדם עוזר לזולת מתוך חשש שאם הוא לא יעשה זאת הוא לא יהיה מוערך על ידי הסביבה,

מעשי החסד שלו אינם נובעים מהמקור האמיתי והנכון. התחושה של "אני מנהל את העולם ובלעדיי כולם יהיו מסכנים" מקורה בגאווה ובחוסר ערך עצמי,

אולם מוטלת עלינו החובה לבנות את הערך העצמי של כל אחד מאיתנו על בסיס איתן ואמיתי שאינו תלוי בגורם חיצוני.

רובנו ככולנו חשים הרגשת ריקנות בזמנים שאיננו ממלאים את תפקיד "גיבור העל" שציינו לעצמנו, התגובה הטבעית היא לברוח מרגשות מעין אלו ככל הניתן, אך החכמה היא לעמוד מול התחושות הללו ולתת לזן להוביל אותנו לחיפוש עצמי, לבדיקה כנה ואמיתית מי אני ומה חיי. דווקא מתוך ההסתכלות הפנימית הזו הדרך קצרה יותר לקנות פשטות וענווה.

חשוב שתדעי - את שווה המון בזכות המתנות שהשם נתן לך במיוחד, הקב"ה החליט בטובו אילו מידות ואילו טבעים ישכנו בתוכך מימי קדם. הוא נותן לך בכל רגע מתנות קטנות וטובות שצריך לזכור תמיד לומר עליהן תודה.

כל אישה צריכה להעריך את עצמה, לשמוח בדברים הטובים הקיימים בה ולהפרות את המעלות שהקב"ה העניק לה.

הערכה עצמית התלויה בגורם חיצוני ורעוע סופה להתמוגג, במידה ותעריכי את עצמך רק כשאת עושה חסדים, מה יקרה בזמן שלא יהיה לך כוח או יכולת? מיד תגיע הרגשה הרעה, הלקאה עצמית וחוסר ביטחון.

ברגע שתעריכי את עצמך בשל מי שאת, בגלל מה שהקב"ה נתן לך במתנה,

ללא כל קשר לאף אחד אחר. פשוט את מול בורא עולם, במקום ששם אין שקרים ומסכות.

הוא יודע הכול ואת יודעת, וזה מספיק, אף אחד אחר לא צריך לדעת... שנזכה לשפע גדול בזכות ההגה הקדוש!

לרכישת ספר 'תוכו רצון אהבה' מאת מחברת הטור: 054-8491930

עבדו את ה' בשמחה

השמחה בעבודה ה'

כתב רבינו בחיי בפתחה לפרשת נשא:

ידוע כי השמחה במעשה המצות מצוה בפני עצמה, וכשם שהמצוה עבודה לשי"ת כך השמחה על המצוה נקראת עבודה, וכן כתיב: (דברים כח, מז) "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה", והוא שכתוב: (תהלים ק, ב) "עבדו את ה' בשמחה", באר כי השמחה שלמות העבודה. ועל כן היה ענין השיר במקדש ובמשכן בשיר הפה והכלי שהוא מביא נפש האדם לדרך השמחה, ומכאן אמר הכתוב בלויים: "לעבוד עבודת עבודה", ודרשו רז"ל: (ערכין יא א) אי זו עבודה לעבודה, הוי אומר זה השיר, כי היו הלויים מוזהרין ומצווים לשורר ולעורר השמחה על מצות הקרבן כדי להיות מעשה המצוה בשמחה. ומן הידוע כי עיקר זמנו ותקפו של אדם בתכונת כח הקול ובטורח המלאכות הוא מזמן שלשים שנה עד חמשים, וכמו שאמרו: (אבות ה, כא) בן שלשים לכה, ומן החמשים ואילך הכח תשש והקול נפסק והלוי נפסל, כי איך ישיר את שיר ה' כיון שנפסק קולו ונשתנה, וזהו ששינו: (חולין כד א) לויים במומים כשרים בשנים פסולים, ועל זה אמר הכתוב: (במדבר ח, כה) "ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד", ומפני זה נצטוו הלויים להמנות מבן שלשים ועד בן חמשים שהוא זמן עבודתם. וזהו שכתוב: נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם למשפחותם, מבן שלשים שנה ומעלה עד בן חמשים שנה. אמר "גם הם" כלומר כמו שנשאת בני קהת, כי כן הזכיר בפרשה של מעלה, ולפי שהיו בני קהת ראשונים במעלה שהיו נושאים כלים המקודשים, לכך צוה למנותן תחלה אף על פי שגרשון היה הבכור, וכבר הזכרתי בסדר של מעלה כי כשם שהיו ישראל במדבר ארבע דגלים לארבע רוחות העולם, כן היו הלויים ארבע חלקים לארבע רוחות העולם, כי משה ואהרן ובניו במזרח, ובני גרשון במערב, ובני קהת בדרום, ובני מררי בצפון. עכ"ל.

דרכו של עולם, שהמזמין רהיט מנגר או בית מבנאי, אינו דורש ממנו להיות שמח בעת ביצוע העבודה, ובסיום העבודה, כשמקבל את המוצר המוגמר כשהוא עשוי לשיבועות רצונו, אינו מברר אצלו "האם עשית מלאכתך בשירה ובזמרה ומתוך שמחה?" מדוע אם כן אנו מצווים כל כך על השמחה בעת קיום המצוות, עד כדי שבפרשת התוכחות נאמר: "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך... תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל?"

ואין לומר שכונת התורה לומר שבגלל שלא עבדת את ה' על אף שהיה לך כל טוב, לפיכך ילקח ממך כל הטוב הזה. שאם זו היתה כוונת הכתוב, לא היה צריך לומר "בשמחה ובטוב לבב", אלא רק: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך מרב כל". אלא ברור מלשון הפסוק שישנה תביעה מיוחדת על עבודת ה' שאמנם בוצעה, אך לא מתוך שמחה.

ומה גם שרבינו בחיי (תחילת פרשת נשא) מחדש כי עצם השמחה שהאדם שמח בעשיית המצוה, מהוה מצוה נוספת! הנה לשונו: "כי השמחה במעשה המצוה, מצוה בפני עצמה. וכשם שהמצוה עבודה לה' יתברך, כן השמחה על המצוות נקראת עבודה. וכן כתיב: 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה'. והוא שכתוב: 'עבדו את ה' בשמחה'".

גם מצאנו ששכרו של מקיים המצוות מתוך שמחה מתעצם במאד, וכמו שכתב רבנו יונה ב"שערי תשובה": "כי יגדל וישגא מאד שכר השמחה על המצוות, כמו שנאמר: 'ועתה עמך הנמצאו פה ראיתי בשמחה להתנדב לך'. ונאמר: 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב'. ע"כ. וכתב רבנו אלעזר אזכרי בהקדמה לספרו "חרדים" כי "לפי רוב השמחה יגדל שכרו".

ויתירה מזו כתב בספר "אורחות צדיקים": "כי כל העושה המצוות בשמחה - יש לו שכר אלף ידות יותר ממי שהמצוות עליו למשא". ע"כ. וראה לעיל את דברי מהרש"ו בהקדמי תו לשער המצוות, שעל ידי השמחה במצוות זוכה להגיע לרוח הקודש. ומאידך, ישנה תביעה על חסר השמחה בעבודת ה', וכמו שכתב הרמב"ם: "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שציוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להיפרע ממנו".

ציווי זה, לעבוד את ה' בשמחה, דורש כאמור הסבר, מדוע רצון ה' יתברך שנקיים מצוותיו בשמחה, והוא מרבה את שכרו במצוות על כך, ולא די בעצם קיום המצוות? אולם הטעם פשוט וברור.

יש הבדל עצום בין מלך הדורש תשלומי מס מאזרחי מדינתו כשכל מגמתו לדאוג בכסף זה לתועלתם ולרווחתם של אזרחיו, לבין מלך הדורש מהם מס לטובת עצמו, להשתמש בכסף הזה להנאותו. הראשון חפץ מאד שהאזרחים ימלאו את חובתם מתוך שמחה, ואם רואה אותם זועפים בעת קיום החוק הוא מתעצב ללב וגם נוף בהם על כך. ואילו השני אינו מוטרד כלל ממצב רוחם של אזרחיו, כל עוד הם מיישמים את דרישותיו.

על אחת כמה וכמה בענייננו. רצון ה' שנעבדהו מתוך ידיעה ברורה שכל המצוות שציווה אותנו נועדו אך ורק לטובתנו, שהרי הן גילוי סודות הבריאה כיצד טוב ונכון להשתמש בכל פרט הקיים בעולם לטוב לנו כל הימים, הן בעולם הזה והן בחיי העולם הבא. ומי שנותן דעתו לכך, הרי ודאי יעבוד את ה' מתוך שמחה עצומה.

נמצא שהשמחה במצוה היא המבחן עבורנו, האם מכירים אנו באהבת אבינו מלך העולם אותנו ושרק מתוך אהבתו זו קדשנו במצוותיו, ומכאן חשיבותה הגדולה. וכשרואה מלכו של עולם את בניו עושים רצונו מתוך אהבה ושמחה, שמח הוא בשמחתם ומרעיף עליהם שפע ברכה וטובה (האדם במעגל השנה מאת הגאון הרב זמיר כהן שליט"א).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הרב שנירדם בליל שבת מקדם

בפגישת השבוע פרשתי נשוא אגרונו בתכלית חג השבועות. לאחר קבלת התורה לאחר עמל ויגיעה וחסר שנה ממש, נדאג שהשבת לא תהיה מעין שנה ככל רגע נתון. אבל יתרה מזאת אגרונו צריכים להעביר את חג השבועות למעשה.

למוד ועמל התורה זה הבסיס אבל חייב להיות משליך על מדותינו. שיהיה הלמוד מביא לידי מעשה ומדות ישראל אמן.

ספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלקנן בני ברק: שמענו על מעשה שהיה בליל שבת, בביתו של הגאון רבי אברהם גניחובסקי מראשי ישיבת 'טשיבינ' בירושלים:

מידי ליל שבת, לומד היה הגאון בחברותא עם אברך תלמיד חכם. פאותו ליל שבת שעליו אגרונו מידברים, הגיע החברותא כרגיל לביתו של הרב גניחובסקי, וארבע לו מקרה מצער; הוא לחץ בטעות על כפתור הפעמון שליד הדלת, וקולו של הצלצול נשמע בכל הבית.

והנה, למרות קולו החזק של הפעמון, לא נגש בעל הבית וצ"ל לפתח את הדלת, פהגלו מידי ליל שבת. האברך המתין זמן מה, ומשלא פתחו לו סבר החברותא שהרב גניחובסקי לא שמע משום-מה את הצלצול, והחל לדפק על הדלת פעם ופעמים. אבל גם אז לא נשמע רחש פלשהו מן הבית, ואיש לא נגש לפתח.

כיון שהיה בטוח שהגאון רבי אברהם גניחובסקי נמצא בביתו, המשיך הת"ח לדפק ולדפק, ואכן, המאמצים נשאו פרי...

לאחר דקות ארוכות של נקישות, פותח הגאון את הדלת בכבדי שנה, ועושה

רשם כמי שמתמתח לאחר שקם מן השנה, תוך כדי שפשוף העיניים, ופעולות נוספות הנעשות בעת שהאדם קם ממתנו, ואז הוא אומר לחברותא בנימה של התנצלות: "אני מבקש סליחה אם נאלצת לדפק זמן רב בדלת!"

ראש הישיבה עשה כל טעדי, כדי להוכיח לאורחו שהוא נרדם על מטתו ולכן לא פתח את הדלת.

"הדבר היה נראה מוזר עד מאד", אמר החברותא, "כיון שמעולם לא קרה לי כדבר הזה, שאבוא לביתו של הגאון ואמצא שהוא ישן..."

השעה הייתה יחסית מוקדמת, בסביבות תשע וחצי בלילה, ולא איש כהרב גניחובסקי ילך לישן על מטתו בשעה כזו, ועוד בכבדי שנה...

אין זאת אלא שהגאון גניחובסקי שמע את הצלצול הפעמון, והבין שאם יפתח את הדלת מיד, כמו שהוא עושה תמיד, החברותא ירגיש את עצמו במצב מאד לא נח, על חלול השבת בשוגג, ולכן כדי למנוע זאת, עשה עצמו כמי שנירדם על מטתו, ואם כן החברותא יהיה בטוח שהרב לא שמע את הצלצול, והסל סדר בזיון!

יתרה מזאת; עדיף היה לרב גניחובסקי לביש, כפיכול, את עצמו, על שנירדם על מטתו, והעקר לא לגרם לבזיון לחברותא!

אחי ורעי הביטו אל הספור המפלא ועל הרגישות של הרב שליט"א הרי החברותא כלל להיאש מלדפק, והיה בטול תורה של ממש, בכל זאת הרב לקח גם את בחשבון והעקר לא לביש את החברותא, כמה מחויב אותנו לא לפגע בעקופיו וכל שכן לא בנדיים באנשים שנמצאים סביבנו.

יהי רצון שהלמוד יביא אותנו לידי מדות ישראל.

פניני הדף היומי

מאת הרב"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

גילוי אליהו וזוה הקודש

אשכניה ר' אביתר לאליהו (גיטין דף ו')

בסוגיתנו מובאת מחלוקת בין ר' אביתר לר' יונתן בהסבר הפסוקים לגבי פילגש בגבעה ומוכא בסוגיא שר' אביתר פגש את אליהו הנביא ושאל אותו מה אמרו בישיבה של מעלה בפירוש הסוגיא, וענה לו אליהו הנביא שהקודש ברוך הוא הסכים עם פירושו של ר' אביתר שהלכה כמותו, ובספר רגל ישרה לבעל הבני יששכר למד שאדם שלומד לשם שמים ומכוין לאמיתיה של תורה יש לסמוך ולפסוק כמותו יותר ממי שזכה לגילוי אליהו הנביא וכפי ששמע מסוגיתנו שאמרו שר' אביתר הוא בר סמכא ולכן פוסקים כמותו ולא משום שזכה לגילוי אליהו.

והנה בביאור גילוי אליהו הנביא זכור לטוב כותב הגאון רבינו יוסף חיים בספרו שו"ת רב פעלים ח"ג (קונטרס סוד ישרים סימן ו) ושם שאלוהו על גילוי אליהו שהיה לרש"ש הקודש וכתב להם שבכדי שיזכה האדם לגילוי אליהו שידבר איתו פנים מול פנים כפי שהיה לרבינו האר"י ז"ל זהו דבר קשה המציאות אפילו בדורות הראשונים, וכל שכן בדורות האחרונים, ולכן כתב שאפשר שיהיה גילוי אליהו בשכל של הצדיק דהינו שיתלבש ניצוץ מאלוהו בניא בשכל של הצדיק ויורה לו את האמת והצדיק אינו מרגיש בגילוי אליהו בשכלו אלא חושב שהוא עצמו השיג את האמת בשכלו ודבר זה נזכר בדברי ר' חיים ויטאל.

וכמו כן ישנם צדיקים שזוכים לרוח הקודש וכפי שרואים בסוגיתנו על ר' אביתר שזכה שיגלו לו משמים סוד לכוון בדברים הסתומים על אמיתותם וגם בדורות האחרונים ישנם גדולים וצדיקים שזכו לרוח הקודש, ובשו"ת דברי חיים (יורה דעה חלק ב' סימן קה) כתב כן על הגאון רבינו חיים בן עטר שזכה לחבר את ספרו ברוח הקודש, והביא דברי הגמרא במסכת בבא בתרא (דף יב.) שמיום שחרב בית המקדש אף על פי שנטלה בנבואה שהיא המראה והחזון מהנביאים נבואת חכמים שהיא בדרך חכמה לא ניתלה, ומשיגים בשכלם את ידיעת האמת ברוח הקודש שבקרבם, וכמוכן שבשכל להגיע לדעה של רוח הקודש צריך האדם לעבוד על עצמו בתיקון המידות ויראת שמים ולימוד תורה בקדושה וכמבואר בדברי ר' פנחס בן יאיר והירות מביאה לידי זיוות וכו', ובמשנה במסכת אבות (פרק ו' משנה א) כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ונהנין ממנו עצה ותושיה.

המעונן לרכוש את הדיסק אנוני על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ישעוירים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

דיבורים טובים

נשאלתי מיהודי יקר שזכה לחזור בתשובה, וכיום הוא קובע עיתים לתורה, שהיא לו לאורה. מדי פעם הוא נפגש עם חבר מהעבר, שבקיום המצוות עדיין אינו נזהר, והוא רוצה לקרבו ולחזקו, על ידי דברי מוסר. ותוך כדי המפגש, הם מעלים זכרונות על חברים משותפים מהילדות, שהיו עושים ביחד מעשים של שטות, ולפעמים עולים לו על קצה הלשון, סיפורים עם הרבה חסרון, מעשים שהיה עושה עם חבריו בעבר, שהיום בהם הוא נזהר. והרבה פעמים הוא היה מוביל את החברים, למעשים הלא טובים, ונפשו בשאלתו: האם מותר לדבר ולספר כאשר מספר גם על עצמו על מה שהיה עושה עם אותם חברים, או שדיבורים אלו הם אסורים? כותב החפץ חיים (כלל א' הלכה ט'), שאפילו אם בתוך דברי הגנות שאומר על חברו הוא כולל גם את עצמו, כגון שאומר: "גם אני הייתי שותף מלא למעשים הלא טובים, שעשו החברים", ואפילו אם הקדים לספר בגנות עצמו, ושהאשמה תלויה בו, כי הוא זה שהסית את אותם חברים, אף על פי כן אסור לו לספר את אותם מעשים. נזכה תמיד לדבר דיבורים טובים על עם ישראל, ובא לציון גואל, בבנין אריאל, אמן ואמן.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 13. זואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם! כמו כן ניתן לקבל חומר (מיוחד) לזיכוי אם הקדים לספר בגנות עצמו, ושהאשמה תלויה בו, כי הוא זה שהסית את אותם חברים, אף על פי כן אסור לו לספר את אותם מעשים. נזכה תמיד לדבר דיבורים טובים על עם ישראל, ובא לציון גואל, בבנין אריאל, אמן ואמן.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 3. זואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם! כמו כן ניתן להשיג חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל 052-768-3816.

ניתן לשמוע חיזוק קצר (כדקה וחצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 069-2222-077 שלוחה 3. זואחר כך הקש 1. שמעו ותחי נפשכם! כמו כן ניתן להשיג חומר (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון בטל 052-76838216

היצוה להיות שוהתי
באחוקת תורה של
למעשה מ- 120 אברכים?
בית המדרש "ביע אומר" בני ברק
מגיע לכם שותפות
גם באחוקת תורה
וגם בעזרה למשפחות מוקות.
בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים הייגו:
03-8000770

אתם תפשיטו נכד הרבה זמן
רב שיסור שיצו בן חנוכה לערבית?
אתם נכד הרבה זמן רוצים לארגן שיעור
אצלכם בבית אבל צריכים רב שיסור שיעור טוב?
פתחתם מדרשה
וצריך אברכים שמבינים בקיבוץ?
הרב יואל כהן וצוותו תלמידי
המשרד עומדים זהה נקט של אברכים תלמידי המנים
שטטש יטטור לבא תלמידי
תלמידי את אור השם והחידושי הקדושה
כריש תעמיה המיוחדת של הרב יואל כהן
לפרטים והזמנות
055-6727448

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב-20,000 עותקים

נר תמידי לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה